

VÅGA VISA

SAMVERKAN OM UTVÄRDERING

Ekerö Kulturskola

Ekerö kommun

Kristina Nordqvist, Nacka
Sofia Meyer, Stockholm
Ulf Lindahl, Nacka
Vecka 41-43, 2013

Fakta om enheten..... - 4 -
Nedanstående fakta har inhämtats från Kulturskolans enhetschef och lärare samt skolans och kommunens hemsidor. Vi har verifierat underlaget under våra observationer..... - 4 -

VÅGA VISA

Hösten 2008 startade ett arbete för att utveckla observationer för musik- och kulturskolor, där Ekerö, Huddinge, Järfälla, Nacka, Stockholm, Tyresö, Upplands Väsby och Värmdö deltar. Utvecklingsarbetet har skett i samarbete med Sveriges musik- och kulturskola, SMOK.

VÅGA VISA ska:

- ske utifrån ett medborgarperspektiv stimulera till erfarenhetsutbyte
- ge kommuner och skolor underlag till förbättring och utveckling
- ge underlag för analyser och jämförelser mellan kommuner och skolor
- utgöra en viktig del av kvalitetsuppföljningen
- bidra till ökad måluppfyllelse

Observationerna avser den frivilliga delen av verksamheten i musik- och kulturskolor.

Metoden

Observationer i VÅGA VISA genomförs av pedagoger och verksamhetsansvariga. Observatörerna bildar lag som besöker en skola i en annan kommun under en period, ofta en vecka. Observatörerna skaffar sig en så heltäckande bild som möjligt av skolan och dess verksamhet genom verksamhets- och lektionsbesök samt intervjuer med elever, personal och skollledning. I observationsarbetet ingår också att ta del av skolans pedagogiska dokumentation.

En metod styr och stödjer observatörerna i deras arbete. Observationen redovisas i en rapport som skrivs enligt en särskild mall.

Metodboken*

Observatörerna beskriver och bedömer verksamheten på fyra områden

- Normer och värden
- Utveckling, lärande och konstnärligt skapande
- Elevernas inflytande och ansvar
- Styrning och ledning

* Metodbok och mer information finns på www.nacka.se/vagavisa

Fakta om enheten

Nedanstående fakta har inhämtats från Kulturskolans enhetschef och lärare samt skolans och kommunens hemsidor. Vi har verifierat underlaget under våra observationer.

Typ av skola

Kultur- och fritidsnämnden i Ekerö kommun ansvarar för kommunens kulturpolitik och verksamheter inom kultur, bibliotek, programverksamhet samt Ekebyhovs slott. Chefen för Ekerö Kultur ansvarar för alla verksamheter.

Ekerö kulturskola är en kommunal verksamhet, som vänder sig till elever från 7 till 19 år, dvs. elever som är inskrivna i verksamheter från förskoleklass till och med gymnasiet. För att vara berättigad att delta i kulturskolans verksamhet ska eleven vara mantalsskriven i Ekerö kommun. Verksamheten är frivillig och varje elev betalar för den kurs den deltar i. När kulturskolan går in och arbetar i grundskolan, KIS (kultur i skolan) och kulturpedagogen, är undervisningen kostnadsfri.

Ekerö kommunfullmäktige har fastställt terminsavgiften för 2013 till 1150 kr för elever i musikundervisning, rabatterad avgift för yngre syskon 850 kr, och 830 kr för elever i drama/teaterundervisning, rabatterad avgift för yngre syskon 640 kr. Elever i danslek betalar 830 kr/termin, skapande verkstad 1150 kr/termin och elev i Prova-på-året 1660 kr för helåret. Skolan garanterar eleven minst 10 undervisningstillfällen per termin.

Musikundervisning erbjuds på följande instrument: akustisk gitarr, elgitarr, elbas, slagverk, blockflöjt, tvärflöjt, saxofon, klarinett, fagott, trumpet, trombon, bastuba, valthorn, fiol, altfiol, cello, kontrabas, piano/digitalpiano och sång. Eleverna erbjuds även drama, teater, danslek, kör, ensemble- och orkesterspel. Skapande verkstad/barndans erbjuds elever inskrivna i särskolan.

I kulturskolans kursprogram vt 2013, som alla hushåll fått i brevlådan, ser föräldrar och elever vilka ämnen och lärare man kan anmäla sig till efter skoldagens slut, KIS undantaget.

Kulturskolan har verksamhet i egna lokaler i Ekerö C samt i Stenhamra fritidsgård, medan verksamheten i Färentuna är förlagd till skolans lokaler. Lokalerna i Ekerö C är fräscha och ändamålsenliga.

Ledning

2013-01-08

Kulturskolan leds av en enhetschef, som arbetar heltid. I administrationen arbetar dessutom en ekonomiassistent deltid. I dennes arbetsuppgifter ingår förutom att vara bara ansvarig för kulturskolans verksamhet också att hantera Ekerö Kulturs (ej endast Biblioteks- och kulturproducentens) fakturering.

Organisation

- 5 -

Enhetschefen har olika arbetsgrupper för att förbereda projekt och ärenden till APT[1]
740 elever deltar i kulturskolans verksamheter hösten 2013. 80 elever finns i kulturskolan kö. Fördelningen mellan ämnena är:

drama 142 st.,

akustisk gitarr 101 st.,

bas- & elgitarr 69 st.,

fiol, altfiol, cello, kontrabas 77 st.,

blås 66 st.,

piano 76 st.,

slagverk 56 st.,

sång 56 st.

Flickor är i majoritet. Undervisningen sker i grupper, oftast tre elever per grupp.

Orkester – och ensembleverksamhet har 146 elever.

Enligt beslut från kulturnämnden ska Ekerös alla elever i förskoleklass samt skolår 1 och 2 erbjudas KiS[2], Kultur I Skola, som är en öronmärkt heltidstjänst som delas av fyra personer; två musiklärare och två dramapedagoger verksamma inom drama och rytmik. Enhetschefen berättar att KIS handlar om kulturarvet och det innebär att pedagogerna går ut i obligatoriska skolan och arbetar. KIS är beställt av Kulturnämnden.

Förskoleklass samt skolår 1 träffa dramapedagoger vid sex tillfällen under läsåret och skolår 2 har fyra tillfällen per läsår. Kulturnämndens intention är att eleverna ska ha kännedom om Ekerös två världsarv, Drottningholm samt Birka och Hovgården.

18 lärare, 7 män och 11 kvinnor, är verksamma i kulturskolan. 7 lärare har heltidstjänster i drama, elgitarr, gitarr, stråk, slagverk och piano.

All personal i Kulturskolan består av 11,85% tjänster.

Det finns 70 elever delat i fem prova-på-grupper för nybörjare som är 8-9 år.

Eleverna ges möjlighet att prova på i fem stationer: blås, stråk, drama, kör och rockensemble. Varje station prövas i fem veckor.

Elever, som är inskrivna i särskolan erbjuds att delta i Skapande verkstad. För närvarande är fyra elever med i den verksamheten.

Det finns även dans för barn som är 3-5 år som kallas danslek-skapande dans.

[1] Arbetsplatsträff

[2] Kultur i skolan i vilken elever i förskoleklass, skolår 1 och 2 deltar.

Observationens metod

Tre observatörer besöker under 5 dagar kulturskolans olika verksamheter i Ekerö C, i Stenhamra fritidsgård samt i Färentuna skola.

Intervjuer genomförs med platschefen 2 gånger, en lärargrupp i vilka tre lärare ingår, 15 lärarintervjuer, varav några intervjuats enskilt av olika observatörer, 24 elever samt 5 föräldrar, vilka är slumpmässigt utvalda. Det vill säga att observatörerna finner elever och föräldrar när dom väntar på sin lektionstid eller efter lektionen. Eleverna informeras under första observationsveckan att observatörer från Våga Visa kommer v 41 för att lyssna på lektionerna vilket gör att några barn undrar vilka observatörerna är eftersom dom inte hunnit få informationspappret av sin lärare.

Sammanfattning

Skolan har inga egna policydokument men värdegrundsarbetet syns i det dagliga arbetet med elever i sarskolan. Traditionella könsmonster motverkas inte medvetet på strukturell nivå eller i generellt i undervisningen. I det pedagogiska arbetet förekommer kultur från olika etniska målområden.

Lärare och elever är väl förberedda inför lektionerna och lärarna behärskar sina ämnen. Det konstnärliga arbetet kännetecknas av lyhördhet för eleven och att eleverna får upptäcka nya uttryck.

När det gäller samarbete och självständighet finns Cross Over ensembler.

I frågan om verksamhetens utformning efter elevernas olika förutsättningar finns tillgänglighetsanpassade lokaler. Skolan tar hänsyn till elevernas behov och det finns möjlighet till växlande progressionstakt.

Angående dokumentation och uppföljning görs det av de flesta lärare.

Vi ser att framträdanden och föreställningar är viktiga i den pedagogiska processen.

Den fysiska miljön är i huvudsak anpassad efter verksamheten. I fråga om elevernas inflytande och ansvar är det upp till pedagogen att utforma det.

Skolan har ingen organiserad form för elevinflytande eller föräldrasamverkan men föräldrar involveras i kringarbete med eleverna.

Enhetschefen är engagerad i verksamhetsutvecklingen men målen är inte förankrade hos personalen. Det saknas ett strukturerat utvärderingsarbete inom skolan. När det gäller VågaVisas tidigare utvärdering har ingen kvalitetsutveckling gjorts utifrån denna. Sporadisk kompetensutveckling förekommer och det finns arbetslag samt rutiner för övergångar.

Skolans starka sidor

Normer och värden

Vissa lärare arbetar medvetet för respekten för allas lika värde och emot kränkningar. Sid 9

Utveckling och lärande

Skolan har kursplaner. Sid 10

Lärarna har en medvetenhet om pedagogiska metoder. Sid 11

Vi ser att lärarna behärskar undervisningssituationen och förmedlar trygghet. Sid 12
 Vi ser en tydlig medvetenhet hos lärarna att stimulera och utmana eleverna. Sid 12
 Vi ser många goda exempel på samarbete under lektionerna. Sid 12
 Verksamheten är väl utformad efter elevers olika förutsättningar när det gäller lokaler. Sid 13
 Det finns goda möjligheter till konserter. Sid 13

Elevernas inflytande och ansvar

Eleverna ges möjlighet till delaktighet under lektionerna. Sid 14

Styrning och ledning

Enhetschefen har idéer för verksamhetsutveckling som handlar om nya ämnen. Sid 16
 En form av kvalitetsarbete är bortfallsanalysen. Sid 16
 Vi ser goda exempel på samverkan inom skolan samt övergångar. Sid 16
 Skolan har idag 105 fler elever än 2010 vid förra Våga Visa observationen vilket gör att färre behöver stå i kö. Sid 16

Skolans förbättringsområden

Normer och värden

Skolan har ingen likabehandlingsplan och ingen plan mot kränkande behandling. Sid 9
 Vi ser inget pedagogiskt jämställdhetsarbete ifrån ett genusperspektiv. Sid 9

Utveckling och lärande

Det finns inga rutiner för att utvärdera hela verksamheten. Sid 13
 Det finns ingen egen verksamhetsplan. Sid 13

Elevernas inflytande och ansvar

Finns ingen organiserad form för att skapa elevinflytande. Sid 15
 Finns ingen föräldraförening. Sid 15

Styrning och ledning

Det finns ingen plan för kompetensutveckling. Sid 16
 Ingen uppföljning har gjorts av VågaVisas kundundersökning. Sid 16

Målområden

Normer och värden

Beskrivning

I detta avsnitt belyser vi likabehandling, könsroller, bemötande och tidsaspekt.

När det handlar om normer och värden har Kulturskolan Ekerö ingen likabehandlingsplan, ingen plan för arbete mot kränkande behandling eller andra dokument som omfattar dessa frågor för skolan lokalt. Enhetschefen säger att Kulturskolan Ekerö har haft en konferens kring värdegrundsfrågor från barns perspektiv men säger att vi har jobbat med dessa frågor i låg utsträckning. Flera lärare säger, när vi frågar om skolan arbetar med frågor om jämställdhet eller utifrån ett jämställdhetsperspektiv, att "vi har jobbat jättedåligt med det". En lärare säger att det inte finns någon vision hos ledningen i frågor om värdegrund eller kränkande behandling. Enhetschefen berättar att skolan hade ett möte i mars-april för att diskutera en kommande verksamhetsplan och då uttryckte bland annat deltagarna "säg inte jämställdhet, det vill vi inte jobba med.". Vi får uppfattningen att jämställdhetsarbetet är eftersatt.

Under observationerna ser vi bilder i ramar på väggarna i skolans lokaler där män och pojkar föreställer traditionella manliga riddare och där en kvinna är klädd som en traditionell prinsessa. I drama-undervisningen ges rollen som läkare till en pojke medan flickorna i pjäsen får hänga upp gardiner och städa. Under våra observationer ser vi i princip aldrig någon elev som inte är vit. I samtal med flera lärare konstateras att det är ont om människor med annan etnisk bakgrund än svensk i kommunen. En lärare uttrycker det som "kommer man någon annanstans ifrån sticker man ut".

En lärare menar att Kulturskolan Ekerö har en medvetenhet om hur man arbetar kring funktionshinder. Hen säger att det finns dramagrupper för sarskolan och att skolan också hade ett resursprojekt i våras på sarskolan med handledning av personal kring frågor om funktionshinder. Detta ledde till att Kulturskolan fick flera nya intresseanmälningar. En annan lärare efterfrågar kurs i hur man tar hand om barn med särskilda behov.

Enhetschefen säger vidare att hen ser ett mål för verksamheten: att kombinera mötessynergier och jämställdhet. Skolan har en vision om mötessynergier. Enhetschefen definierar mötessynergier som fruktbara mötesplatser för samarbete mellan olika aktörer.

Vi deltar i ett personalmöte där lärarna delar upp arbetet mellan sig inför skolkonserter samt ett APT där lärarna är trötta men glada efter en intensiv konsertvecka. När det gäller etnicitet ser vi att det inom verksamheten ibland förekommer att pedagogerna använder sig av musik som inte är traditionellt vit och europeisk. I exempelvis dansleken använder pedagogen afrikansk musik. Inom dramaämnet ser och hör vi också att eleverna gör dramaövningar till musik som inte är traditionellt västerländsk utan orientalisk. I intervju med en lärare berättas att man arbetat med egyptisk musik för att visa på ett annat sångideal.

All undervisning genomförs i grupp. En orkester med 11 elever övar inför kommande konserter tillsammans med två lärare, som turas om att leda orkestern samt hjälpa behövande elever. Man står och sitter om vart annat och växlar mellan melodi och ackompanjemangstämmor. En av eleverna spelar inte längre vilket resulterar i att läraren frågar hen varför. Eleven svarar att hen inte känner sig säker på styckena och får därmed sitta tyst och lyssna.

Vi ser att lärarna bemöter sina elever vänligt och att det är god stämning på lektionerna. Det finns utrymme för socialt samspråk och lärarna lyssnar på eleverna. När en elev i en grupp kommer för sent är läraren upptagen med den elev som kom i tid, men välkomnar lite senare den sena eleven och tar sig tid att lyssna på förklaringen till den sena ankomsten. I en dramagrupp får alla chans att berätta om sitt favoritämne i skolan - de som inte kommer på något med en gång, får en chans lite senare. Vid en instrumentallektion berättar läraren att eleven haft lite för mycket att göra och att hen därför tagit paus i ensemblespel och anpassat innehållet i lektionen.

Några elever beskriver i intervjuer sina lärare som snälla, roliga och hjälpsamma.

Bedömning i text

När det gäller värdegrundsarbetet finns inga egna policydokument för Ekerö kulturskola, men enstaka medarbetare har tankar kring värdegrundsarbetet. Värdegrundsarbetet syns i det dagliga arbetet med elever i sarskolan.

Traditionella könsmonster motverkas inte medvetet på strukturell nivå eller i undervisningen.

Vi ser även i det dagliga arbetet med eleverna att kultur från olika etniska målområden förekommer.

När det gäller respekt för varandras tid och kunskaper ser vi en elev som känner sig osäker på sin stämma i orkesterspelet. Läraren råder då hen att sitta tyst och lyssna men hen blir snabbt uttråkad av att inte få göra något.

Gällande förhållningsättet mellan elever och personal startar i princip alla lektioner i tid, lärare och elever är väl förberedda och vi ser i vissa fall samtal om innehåll och progressionstakt.

Bedömning enligt skala¹

Ej tillfredsställande 1,0	Tillfredsställande 2,0	God kvalitet 3,0	Mycket god kvalitet 4,0
☐	☒	☐	☐

Utveckling, lärande och konstnärligt skapande

I följande avsnitt behåller vi smårubriker för att läsaren lättar ska orientera sig.

Beskrivning

mål och kursplaner

¹

SKALA :

- **4.0 MYCKET GOD KVALITET** – verksamheten uppvisar mycket goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt på de punkter som tas upp i metodboken.
- **3.0 GOD KVALITET** – verksamheten har i huvudsak god och jämn kvalitet med vissa förbättringsområden .
- **2.0 TILLFREDSSTÄLLANDE** – verksamheten är i huvudsak tillfredsställande men har varierande kvalitet och/eller vissa brister.
- **1.0 EJ TILLFREDSSTÄLLANDE** – verksamheten är utifrån metodbokens punkter inte tillfredsställande.

På Kulturskolans hemsida hittar man kursplaner för musik, teater/drama, Skapande Verkstad och Kultur i Skolan under rubriken "Mål och Metod". För musik och teater/drama finns tre nivåer: grund, fortsättning och fördjupning. I intervju med en lärare sägs att kursplanerna stämmer med verkligheten och att man reviderat den (för det egna ämnet) för inte så länge sedan medan en annan lärare säger att det runnit ut i sanden och de behöver uppdateras. Vår slutsats blir att kursplaner används men det varierar mellan ämnena i hur stor utsträckning.

pedagogiska metoder

När det gäller pedagogiska metoder ser vi många olika sådana vid våra lektionsbesök. Vi ser dock ingen organiserad form för pedagogiska diskussioner. Under ett stort antal lektioner observerar vi att läraren leder eleven genom att spela före eller genom att visa eleven. Exempel på detta är teatern, där läraren skrivit ett färdigt manus och där eleverna efteråt får välja bland de färdigskrivna rollerna samt läsa dialogerna i manuset högt. Ibland läser läraren före. Vi ser att flera lärare spelar före elever för att demonstrera hur det kan eller bör spelas och låta. Vi ser också att läraren dansar före eleverna och visar stegen och att läraren bestämmer vilka roller eleverna ska anta i improvisationer. Andra metoder vi observerar är att lärarna förklarar och beskriver teoretiska inslag i ämnena. Exempel på detta är att läraren berättar för eleverna hur notvärden ska tolkas och vad teatertekniska detaljer betyder. Men vi hör även att lärarna frågar eleverna om teoretiska inslag i exempelvis musikundervisningen; "Vad betyder det här tecknet?" En lärare säger till en cellolev som har spelat i tre år: "Nu kan du justera g-strängen litegrann". Eleven säger "Det vet jag hur man gör, så här!"

På flera musiklektioner används egen övning som ett inslag i lektionen. Till en grupp, sju stycken yngre gitarrelever, säger läraren flera gånger under lektionen "öva nu själva" och så sätter alla igång medan läraren går runt och hjälper. Även hemövning behandlas på lektionerna.

I en intervju med några lärare sägs att ungefär hälften använder IT i undervisningen på något sätt.

undervisningssituationen

Då det handlar om undervisningssituationen ser vi en sånglektion börja med kroppsuppvärmning. De båda barnen rullar och skakar sina kroppar tills dom blir varma. Därefter blir det röstövning på r- och m-ljud genom att följa lärarens finger så att huvudena lyfts. Läraren är noga med att barnen ser glada ut under övningarna och utstrålar själv entusiasm. Därefter låter hen barnen lyssna på en låt ifrån sin iphone och frågar pojken om det är denna låt han önskar sjunga. Pojken blir glad över att läraren hittat rätt låt ifrån Monte Negro, men rättar hans uttal av låten direkt. Pojken får sjunga låten på sitt hemspråk ensam även om den är i svåraste laget. Därefter hakar även den andra eleven och läraren på genom att nynna eftersom dom inte kan språket. Pojken känner sig stolt och sjunger därefter gärna med i den andra elevens sångläxa.

Vi ser en dramalektion med tjugo barn - vilket enligt dramaläraren är för många men hen har valt att göra så för att kunna erbjuda unga elever drama, t.ex. sådana som bor långt ut och inte kan ta sig in till tätorten själva. Eleverna är så trygga med varandra att det fungerar, säger läraren. Detta visar sig stämman - alla får utrymme att prata i gruppen när läraren skickar runt den magiska ringen och tillfälle att visa upp för de andra, om de vill, när de två och två gjort en mattelektionsövning. Jubel uppstår när de får veta att de ska få välja roller nästa gång.

På en musiklektion har fyra elever grupplektion som börjar med en gemensam uppvärmning, men fortsätter med att de andra får sitta och vänta eller vända blad åt läraren när en eller två elever går igenom

nya solostycken och duetter. Enligt läraren är detta bara så just nu och i vanliga fall brukar alla aktiveras och musicera hela lektionen tillsammans.

I pianoundervisningen är det speciellt eftersom två barn kan ha lektion samtidigt utan att spela ihop. Vi ser flera lektioner där en elev sitter och övar med hörlurar medan en annan blir instruerad av läraren. En lektion går till så att läraren växlar mellan eleverna kontinuerligt (yngre elever) och en annan lektion med äldre elever där det blir tjugo minuters övning och sedan tjugo minuters lektion.

hur elever stimuleras och utmanas i sitt lärande och konstnärliga skapande

När det handlar om hur elever stimuleras och utmanas i sitt lärande och konstnärliga skapande ser vi att eleverna får uppgifter av lärarna som kräver att de anstränger sig. En lärare säger: "Nu är du så duktig, så nu kanske vi ska ta ett lite svårare stycke?". Eleven får prova det nya stycket och klarar att spela hela med lärarens hjälp. Vissa lärare stimulerar eleverna genom att berömma dem tydligt. "Vad bra, vad duktiga ni är!" säger en lärare som har gruppundervisning i musik. Dramaläraren säger: "Titta vad fint det blev nu!". Eleverna ser stolta ut när de får beröm. I musikundervisningen ser vi någon enstaka lektion där läraren inte ger något beröm alls till sina tre elever utan enbart påpekar då de spelar fel. Men vi ser att samma lärare i andra observationer tvärtom beömmar andra elever. Vi ser oftast under observationerna att det är lärarna som visar hur man ska spela inom både musiken och dramaämnet. Eleverna improviserar inte så ofta men vi ser en lärare improvisera samtidigt som eleven spelar sin läxa. Eleven frågar läraren hur hen gör. Hen svarar att jag bara vet vilka toner jag ska spela men jag kan inte förklara det med ord. Vi tar det en annan gång säger hen och fortsätter lektionen. Inom teaterämnet ser vi improvisationer och även inom dansleken förekommer att eleverna till viss del improviserar. Ett exempel på det är att läraren ger eleverna en särskild situation att improvisera i: "Nu är ni i Rosa Panterns Smygvärld!". Läraren sätter på Rosa Panterns musik och alla elever improviserar smygande och som Rosa Pantern. På en "prova-på"-körlektion går läraren igenom rörelser som barnen hittat på själva till en sång och ytterligare rörelser ska bestämmas. Barnen får komma med förslag och man röstar. Eleven med det vinnande förslaget får visa och leda sina kompisar. Eleverna får mycket beröm: "Vad fint ni sjunger!" utbrister läraren. Sedan får barnen lära sig en ny sång på engelska - läraren sjunger före och barnen härmar. Därefter diskuterar de vad texten betyder.

En "prova-på"-rockensemble med unga elever där två spelar trummor, två elbas och två synthar, läraren förklarar att i vanliga fall är de två lärare men det ska gå bra ändå. Trumeleverna sätts igång, de skapar själva tempot under djup koncentration och läraren instruerar syntheleverna och hjälper en elev som inte riktigt förstår när hen ska slå an sin tangent. En av elbaseleverna som kan texten får en mikrofon och sjunger i fortsättningen istället för att spela. Låten går om och om igen - till slut får syntheleven till det (får massor av beröm) och en enkel poplåt med två ackord uppstår ur till synes kaos. Läraren är överallt, sjunger, hjälper till och pekar på tavlan så eleverna ser när de ska byta ackord. Alla elever anstränger sig till det yttersta.

samarbete och självständighet

När det gäller samarbete och självständighet ser vi oftast att lärarna arbetar tydligt för att eleverna ska samarbeta. Exempel på det är gruppundervisning i musik där alla spelar tillsammans samt teatern där eleverna samarbetar genom teaterspelet och genom att lyssna på varandra. Tre av de teaterlever vi intervjuar säger att "det är bra här för man får lära sig samarbeta". Under teaterlektionerna ser vi att samarbetet är tydligt; de allra flesta av teaterleverna ser koncentrerade ut och lyssnar på varandra när de spelar teater. På en dramalektion får eleverna göra en variant av Hela havets stormar men utan att någon

ska åka ut när stolarna blir färre. Istället ska eleverna (eller piraterna på skeppet i det här fallet) se till att ingen faller överbord. De får trycka ihop sig och stå på stolarna eller sitta i knät på varandra. En ren samarbetsövning.

En pianolärare diskuterar med en elev hur hen ska använda en CD-skiva som övningshjälp hemma. "Har du spelat med skivan hemma? Det är en stor hjälp." "Inte när jag har växtvärk i foten," svarar eleven. De fortsätter att prata om att man måste ha CD-spelaren på rätt avstånd till pianot. Till slut tummar de på det de kommit fram till att eleven ska göra.

hur verksamheten utformas efter elevers olika förutsättningar,

Då det handlar om hur verksamheten utformas för elever med olika förutsättningar (om man med detta menar funktionsnedsättning respektive funktionshinder) ser vi under observationerna att lokalerna inte funktionshindrar barn och unga när de ska ta sig in i och fram genom lokalerna. I Färentuna sker drama- och musikundervisning i en tillfällig lokal pga pågående nybyggnation, som dock inte innebär något hinder för barn med funktionsnedsättning.

I Stenhamra fritidsgård är det också trapplöst och lätt att ta sig fram. Däremot finns ett mögelproblem som eventuellt skulle kunna bli problem för barn (och vuxna för den delen) med allergi.

Enligt lärarintervju får elever som ska söka estetiska gymnasium lite extra hjälp men inget organiserat. Enhetschefen och lärarna uttrycker önskan att satsa mer på de elever som vill mer. Vi tolkar detta som att det saknas systematiskt strukturerade arbetssätt för växlande progressionstakt.

dokumentation och uppföljning

När vi intervjuar lärarna berättar de att det inte finns något lokalt dokument för uppföljning av den pedagogiska verksamheten som de ska använda. Enhetschefen säger att det inte finns något systematiskt, enhetligt system för dokumentation och uppföljning. Därför antecknar lärarna efter eget tycke för att veta vad eleverna gjorde förra lektionen. Det finns inom Ekerö Kulturskola inte heller någon verksamhetsplan enligt anteckning 27 mars 2013-Framtidsverkstad. Det är något som enhetschefen vill utveckla. Däremot finns ett dokument för uppföljning av varför elever slutar. Detta innebär att när en elev meddelar att hen slutar fyller eleven i ett dokument och även läraren fyller i ett dokument. Men någon sammanställning av dessa dokument för att ev finna gemensamma nämnare och om möjligt motverka detta ser vi inte.

Det finns inga systematiserade utvecklingssamtal med elever, enligt lärarna - man tar det med eleverna på lektionen.

framträdanden och utställningar

De arbetsredskap och instrument vi ser är generellt i bra skick men lärarna önskar sig bättre datorer och några nya blåsinstrument.

När det handlar om framträdanden och utställningar ser vi en stor konsert på Musikaliska på Nybrokajen i Stockholm i serien Unga Musiker, konserten delas med Kulturskolan Stockholm. Ekerö Kulturskola deltar med Cross Over-orkester (rockensemble plus stråk och blås) som spelar tidig musik, folkmusik, 80-talspop, jazz och videospelsmusik. Både lärare och elever utstrålar stor glädje och entusiasm på scenen. Det var den tredje konserten för just dessa elever som deltagit i en konsertvecka

Under ett arbetslagsmöte diskuterade lärarna rollfördelning och logistik inför konsertveckan som även innehöll skol- och konsertframträdanden i hemkommunen.

Ifråga om den fysiska miljön ser vi under våra observationer att flera av lokalerna är stora och ljusa och att det i alla rum finns en ändamålsenlig belysning.

I den tillfälliga lokalen i Färentuna är lokalen ett rymligt rum men med mycket musikutrustning och påtagligt svalt - observerade dramaelever lyckas dock undvika att krocka med instrumenten trots livliga övningar. På Stenhamra fritidsgård undervisas det i ett större rum anpassat för dans och drama, (som också var påtagligt kallt, läraren förklarade att danslärarna stänger av värmen och glömmar sätta på den igen) samt ett mindre rum med pianostudio. En lärare säger att takhöjden skulle kunna vara högre i det mindre rummet med tanke på ljudnivån. Ett problem med mögel nämndes, antagligen orsakat av en dusch i anslutning till dans/dramarummet.

I intervju med enhetschefen och några lärare nämns brist på större lokaler - men enhetschefen säger att de jobbar på detta.

Bedömning i text

I undervisningssituationen behärskar alla lärare sitt ämne och i princip alla kommer väl förberedda till sina lektioner. Vi ser många goda exempel på interaktion kring material och ämne mellan elever och lärare.

Vi ser att det konstnärliga arbetet kännetecknas av lyhördhet för eleven och att eleverna får upptäcka nya uttryck.

När det gäller samarbete och självständighet har vi ett tydligt exempel i Cross-overensemblen som är ett genreöverskridande samarbete.

I frågan om verksamhetens utformning efter elevernas olika förutsättningar finns tillgänglighetsanpassade lokaler. Skolan tar hänsyn till elevernas behov och det finns även möjlighet till växlande progressionstakt.

I frågan om dokumentation och uppföljning görs detta av de flesta lärare. Vi ser många tillfällen för framträdande och att föreställningar är viktigt i den pedagogiska processen.

Arbetslagen träffas ungefär två gånger i veckan.

Den fysiska miljön är i huvudsak anpassad efter verksamheten.

Bedömning enligt skala

Ej tillfredsställande 1,0	Tillfredsställande 2,0	God kvalitet 3,0	Mycket god kvalitet 4,0
☐	☐	☒	☐

Elevernas inflytande och ansvar

Detta målområde tar upp skolans arbete med att ge eleverna inflytande och bli ansvarstagande.

Beskrivning

Hur ges eleverna möjlighet att vara delaktig i hur han eller hon bäst når sina mål?

Ifråga om hur eleverna ges möjlighet att vara delaktig i hur hen bäst når sina mål ser vi i de flesta av våra observationer att lärarna instruerar eleverna eller demonstrerar genom att spela före eller beskriva hur det ska låta. Dom spelar även tillsammans med sina elever. Men vi ser även att eleverna blir tillfrågade vad de vill göra eller spela. Flera av de elever vi intervjuar inom musiken säger att de har läxa som de övar på hemma. En elev som spelar cello säger att hen får bestämma vad hen ska spela för stycken ibland. Två andra musikelever säger att "det är mest läraren som bestämmer men det gör inget". Ett par äldre musikelever berättar att det är möjligt att byta till ett besläktat instrument om man vill. Ett par yngre dramaelever säger att de får önska vilken pjäs de ska spela och sedan väljer läraren efter deras önskemål. I intervju med ett par musiklärare sägs att yngre elever har mindre inflytande och med äldre elever har man en dialog "ge dem en allsidig kost". En annan lärare säger att man varvar också, varannan sång/stycke får eleven välja och varannan väljer läraren för att "öka tonomfånget" (så det inte bara blir poplåtar med litet tonmaterial).

En lärare berättar att när elever kommer med en poplåt som de vill spela får de spela den direkt.

Vi belyser även graden av aktivt arbete med demokratiska arbetsformer. Finns t ex en organiserad form eller andra sätt för att skapa elevinflytande?

Enhetschefen berättar att det inte finns någon form för aktivt arbete med demokratiska arbetsformer. Det finns inget organiserat sätt att skapa elevinflytande. Skolan har exempelvis inget elevråd och enhetschefen säger att det inte finns någon föräldraförening. I ensembleverksamheten är dock föräldrar mer aktiva, t.ex har Kammarorkestern en egen föräldraförening. Föräldramöten sker vid förekommen anledning, såsom t.ex orkesterresa, enligt en lärare.

Bedömning i text

I fråga om elevernas inflytande och ansvar är det upp till pedagogen att utforma det. Flera elever säger att dom kan påverka undervisning. Äldre elever tenderar att kunna ta mer ansvar för lärandet och undervisningen.

Skolan har ingen organiserad form för elevinflytande eller föräldrasamverkan. Däremot involveras föräldrar i kringarbete med eleverna.

Bedömning enligt skala

Ej tillfredsställande 1,0	Tillfredsställande 2,0	God kvalitet 3,0	Mycket god kvalitet 4,0
☐	☒	☐	☐

Styrning och ledning

Beskrivning

När det gäller enhetschefen i rollen som pedagogisk ledare och hur hen utvecklar verksamheten, samt hur kvalitetsarbetet går till, uppfattar vi att enhetschefens utveckling av verksamheten är kopplad till verksamhetens ekonomiska förutsättningar. Enhetschefen säger: "När jag fick den här budgeten i knät såg jag att det fanns möjlighet att utöka elevantalet". Vi brydde oss inte om ifall det var elevens första- eller andrahandsval vi gick efter, utan såg till att fylla på i grupperna i stället. Vi tolkar enhetschefens beskrivning som att ekonomiska önskemål sattes före elevernas önskemål. Enhetschefen har samtidigt idéer om verksamhetsutvecklingen som handlar om att tillföra skolan dans, konst och kör. Två av de lärare vi intervjuar säger att de inte vet hur kvalitetsarbetet egentligen ser ut från ledningens håll.

Lärarna har fått se förra Våga Visa-rapporten men har aldrig inlett något förbättringsarbete.

I intervju med lärarna och med enhetschefen framkommer det att ett större förändringsarbete gällande rutinerna är igång. Man har ändrat intagningsprocedur (se ovan), infört bortfallsanalys (varför elever slutar) osv. Det finns behov av stabilitet efter många chefsbyten. Enhetschefen säger "Ett bra gäng pedagoger, man behöver inte vara orolig. Man jobbar lite för sig själv. Det finns ett behov av samordning." Några lärare säger: "Det har varit en jobbig start - chefen vill vända på alla stenar:" "Chefen vill vara med på alla möten."

Vi får en bild av en ny chef å ena sidan, som vill bli insatt i allt och samordna verksamheten och å andra sidan en personalgrupp som längtar efter stabilitet efter många chefsbyten och som har förståelse för att chefen är ny: "Chefen är så ny - vi tycker hon lägger sig i allt för vi är så vana att sköta oss själv." Samtidigt känner sig några lärare lite misstrodda "...hade önskat att chefen lyssnat på lärarnas idéer."

Avsnittet tar upp personalens utbildning och kompetens samt kompetensutveckling

Enhetschefen berättar för oss att det inte finns någon plan för kompetensutveckling. Tre av de lärare vi intervjuar säger att det finns ingen kompetensutveckling men vi har efterfrågat detta. Enligt en lärare gjordes en kompetensutvecklingsmall som föll bort pga chefsbyte. Vi vet inte hur personalens utbildning ser ut; enhetschefen ska kartlägga detta i kommande medarbetarsamtal.

En gitarrlärare fick en dags kompetensutbildning under oktober månad för att besöka Uppsala gitarrfestival med workshops. Han berättade under APT för övriga lärare hur bra det var och önskar att fler gitarrlärare får åka nästa år.

Vid fråga i intervju med ett par lärare om personalen, i övergången från enskild undervisning till grupp (för många år sedan), fått erbjudande om kompetensutveckling i gruppundervisning svaras nekande men att det skulle vara önskvärt.

Kommunen har erbjudit en icke-lärlärd datautbildning för dem som inte är datorvana. Alla anställda ska göra denna utbildning (via nätet; självinstruerande) för att höja datakompetensen enligt enhetschefen.

Vi belyser också samverkan inom och övergångar mellan olika delar av skolan.

Om elever vill byta lärare eller ämne försöker man lösa detta om det finns lärare tillgängliga detta är lättast i ämnena gitarr, piano, teater och sång. Konstnärligt samarbete över instrument- och genregränser inleddes för tre år sedan och har resulterat i Cross Over-ensemble, bestående av rockensemble, med stråk och blås.

Tidigare Våga Visa observation, kundenkät och medarbetarenkäter

Ekerö kulturskola har ökat elevantalet sedan förra Våga Visa observationen 2010. Då arbetade enhetschefen halvtid medans nuvarande enhetschef arbetar heltid. Skolan garanterar numera något färre

undervisningstillfällen d v s 10 ggr/ termin mot 12 ggr under hösten och 14 ggr under våren tidigare. Barn och ungdomars möjligheter att anmäla sig i två eftermiddagsblock är numera borttagen. Man tar mindre hänsyn till elevernas 1:a, 2:a, 3:dje ämnesval och fyller istället lärarnas tjänster och har därmed kunnat öka elevantalet enligt enhetschefen.

Vi ser att några förbättringsområden återkommer i år såsom: Det finns inga rutiner för att utvärdera hela verksamheten och att det finns ingen plan för kompetensutveckling.

Skolan har gjort en kundenkät: Våga Visa Kultur 2012-Hösten Ekerö kommun och två medarbetarenkäter (2012-11-19 - 2012-12-13) Arbetsmiljökompassens Resultatrapport samt Målgruppsanalys

Framtidsverkstad Ekerö Kulrursola (20130426 Pexcon ab). En liten början på utveckling märkte vi under ett APT -möte där lärarna fick en kort stund på sig att skriva ner för- och nackdelar med en eventuell övergång till volymbaserad ersättning (ur Målgruppsanalys Framtidsverkstad Ekerö Kulturskola)

I dessa enkäter är mycket redan analyserat av utomstående och personalen har fått se resultaten utan att bearbeta dem.

Arbetsmiljökompassens Resultatrapport visar en försämring för kulturskolans del sedan 2010.

I anslutning till ovanstående APT-möte uppdagades en liten kommunikationsmiss. Flera lärare stannar kvar och argumenterar för att vara med vid en inspelning medan enhetschefen förberett annan aktivitet för de flesta av dom.

Bedömning i text

Enhetschefen är engagerad i verksamhetsutvecklingen men målen är inte förankrade hos personalen. Angående uppföljning och kvalitetsarbete saknar enheten ett strukturerat utvärderingsarbete. Ett undantag är bortfallsanalysen varför elever slutar.

Det finns ingen plan för kompetensutveckling men sporadisk kompetensutveckling kan förekomma.

När det gäller samverkan och övergångar finns det arbetslag och rutiner för övergångar.

Angående förra Våga Visa observationen har ingen kvalitetsutveckling gjorts utifrån denna vilket eventuellt kan bero på tre enhetschefsbyten sedan 2010. Lärarna kan heller inte erinra sig att man har inlett något utvecklingsarbete utifrån övriga enkäters resultat.

När det gäller Arbetsmiljökompassens Resultatrapport har nuvarande chef visioner och framtidsplaner men personalen är okunniga om dem.

För att om möjligt undvika missförstånd i kommunikation kanske man behöver se över ansvarsfördelningen.

Bedömning enligt skala

Ej tillfredsställande 1,0	Tillfredsställande 2,0	God kvalitet 3,0	Mycket god kvalitet 4,0
☐	☐	☒	☐

Referenser

Ekerö kommuns hemsida
Ekerö kommuns överenskommelse med Produktionsområde kultur och fritid om kulturskola, kulturverksamhet, bibliotek, fritidsgård samt Ekebyhovs slott 2013.
Ekerö Kultur
Ekerö Kulturskolas värderingar
Ekerö Kultusskolas Mål och Metod
Vision och praktisk tillämpning Ekerö kulturskola 2012/13
Arbetsmiljökompassens Resultatrapport (Enkätperiod:2012-11-19 - 2012-12-13)
PEXCON Ekerö kulturskola underlag till projektbeskrivning och analysutveckling
Handlingsplan.
Anteckning 27 mars2013-Framtidsverkstad
Lärarnas lokalschema, personliga scheman och läsårskalender.
Kollegahandledning etc
Våga Visa Kultur 2012-Hösten Ekerö kommun (kundenkät)
Antal elever per ämne
VågaVisa-metodbok
VågaVisa-bedömningsmatris
VågaVisa-rapport 2010 av Ekerö kulturskola
Målgruppsanalys Framtidverkstad Ekerö Kulturskola